

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 1010201420
Dátum vydania rozhodnutia: 02.12.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1010201420.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: 1/ W. F. a žalobkyne 2/ R. F., obaja bytom D., obaja zastúpení advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, 811 02 Bratislava, IČO: 36 833 533, proti žalovanému Mgr. Petrovi Zvarovi, so sídlom Obchodná 2, 811 06 Bratislava, správcovi konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby, a. s., Nitra, so sídlom Cabajská cesta 28, 949 01 Nitra, IČO: 31 411 487, zastúpenému Zvara advokáti s. r. o., so sídlom Námestie SNP 1, 811 06 Bratislava, IČO: 46 547 878, o vylúčení vecí zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu, v konaní o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2019, č. k. 1Obo/9/2018, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcov 1/ a 2/ o d m i e t a .
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. marca 2018, č. k. 6Cbi/32/2010-517 zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/ na prerušenie konania do skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 (výrok I.), žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov rozhodne samostatným uznesením (výrok III.).

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. decembra 2013, č. k. 6Cbi/32/2010-357, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť vylúčiť zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu Vódohospodárske stavby, a. s., Nitra (ďalej aj „úpadca“) nehnuteľnosti špecifikované vo výroku rozsudku bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) z 19. októbra 2017, č. k. 1Obo/19/2014-490 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd poukázal na nezrozumiteľnosť a zmätočnosť záverov súdu prvej inštancie, ktorá je zjavná zo štruktúry jeho odôvodnenia a predkladaných záverov bez relevantného právneho odôvodnenia a konštatoval, že skutkové zistenia a právne závery súdu prvej inštancie si navzájom odporujú, čo vedie k nepreskúmateľnosti jeho rozhodnutia. Uviedol, že súd prvej inštancie v predchádzajúcom rozhodnutí vyvodil správny právny záver, že ustanovenie § 19a ods. 1 až 4 zákona č.

92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 92/1991 Zb.“ alebo „zákon o veľkej privatizácii“), ktoré bolo vložené do zákona č. 92/1991 Zb. s účinnosťou od 14. 09. 1995, je normou s charakterom nepravej retroaktivity, pričom ustanovenie § 19a bolo vložené za ustanovenie § 19 bez prechodných ustanovení.

3. Odvolací súd uviedol, že úpadca v privatizačnej zmluve č. 48/1992 súhlasil s obmedzením nakladania s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. Účelom ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii bolo predovšetkým zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej aj „FNM SR“ alebo „fond“), v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s touto povinnosťou a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné podľa ust. § 19a ods. 4 zákona o veľkej privatizácii. V konaní nebolo sporné, že fond udelil úpadcovi súhlas na predaj viacerých nehnuteľností dňa 31. 08. 2000, okrem iných aj na predaj nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania (ďalej aj „predmetné nehnuteľnosti“). Písomný súhlas fondu s predajom privatizovaného majetku správne predchádzal uzavretiu kúpnych zmlúv s tretími osobami. Záver súdu prvej inštancie o splnení tejto podmienky uvedenej v ustanovení § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii je správny. Z kúpnej zmluvy uzavretej medzi úpadcom a vlastníkmi predchodcami žalobcov 1/ a 2/ (ďalej aj „žalobcovia“) z 12. 10. 2000 vyplýva, že kúpna cena nebola podľa prísľubu obsiahnutého v písomnej žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku z 28. 07. 2000 a ani v zmysle ustanovenia § 19a zákona o veľkej privatizácii poukázaná na účet fondu, ale bola poukázaná na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej. Napriek tomu súd prvej inštancie vyvodil záver, že takýto postup bol možný. Takýto záver je nepreskúmateľný, keďže nepodáva žiadne vysvetlenie správnosti tohto záveru, teda odôvodnenie, ako môže absolútne neplatný právny úkon podľa ust. § 19a ods. 2 zákona o veľkej privatizácii byť vyhodnotený ako platný právny úkon. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že nadobúdateľ privatizovaného majetku (úpadca) použil prostriedky získané z predaja majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu, čím by splnil druhú podmienku platnosti kúpnych zmlúv, uzavretých s tretími osobami. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nesporne vyplynulo, že kupujúci (vlastníci predchodcovia žalobcov) zaplatili dohodnutú kúpnu cenu na účet súdnej exekútorky podľa podmienok dohodnutých v článku III. kúpnej zmluvy, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 19a zákona o veľkej privatizácii. Uvedené ustanovenie ukladá nadobúdateľovi (úpadcovi) povinnosť použiť celý výnos z predaja privatizovaného majetku na úhradu jeho záväzkov voči fondu a porušenie povinnosti podľa tohto ustanovenia sankcionuje absolútnou neplatnosťou právneho úkonu, pričom neplatnými sú aj ďalšie prevody dotknutých nehnuteľností. Žalobcovia preukazovali splnenie povinnosti úpadcu voči fondu na základe dohody o započítaní z 21. 02. 2001, t. j. že k použitiu finančných prostriedkov v prospech fondu došlo na základe uzavretia dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA spol. s r. o. a úpadcom dňa 21. 02. 2001, v dôsledku čoho sa mala pohľadávka fondu voči úpadcovi znížiť o sumu 11 801 460,-- Sk v súlade s ustanovením § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). K uvedenému odvolací súd uviedol, že predmetná zmluva o postúpení pohľadávky neobsahuje dohodu, že sa jedná o odplatné postúpenie pohľadávky. Ďalej poukázal na to, že podmienkou platného započítania musí byť, že ide o vzájomné pohľadávky, pričom každá započítavaná pohľadávka musí byť označená určito a nezameniteľne, pretože neurčitosť pohľadávky v zmluve o jej započítaní vedie v zásade k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o započítaní podľa ust. § 37 OZ. Napriek skutkovému stavu zistenému súdom prvej inštancie, tento - podľa názoru odvolacieho súdu - nezdôvodnil, ako dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k platnému započítaniu pohľadávok, keďže len odkázal stručne na závery rozhodnutia NS SR (sp. zn. 5Obo/108/2011), ktoré však nie je rozhodnutím reprezentujúcim ustálenú rozhodovaciu prax NS SR.

4. Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie, súd prvej inštancie opätovne vykonal dokazovanie v predmetnej veci, prejednal predmetnú vec a súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (ust. § 391 ods. 2 CSP) vo veci opätovne rozhodol.

5. V rámci opätovného prejednávania veci súd prvej inštancie vypočul žalobcov, ktorí zotrvali na pôvodnej žalobe. Poukázali na to, že ich právny stav sa odvíja od právneho postavenia a stavu účastníkov, od ktorých nadobudli predmetné nehnuteľnosti, a to manželov A. a manželov R., ktorí podali proti úpadcovi takú istú žalobu. V tejto súvislosti poukázali na konanie vedené pod sp. zn. 8Cbi/27/2010, v ktorom súd prvej inštancie zamietol žalobu, pričom žalobcovia sa proti rozhodnutiu súdu odvolali. Odvolacie konanie

prebiehalo na NS SR pod sp. zn. 2Obo/20/2016, pričom NS SR uznesením z 30. novembra 2017 zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Poukázali aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj Ústavný súd SR⁴) sp. zn. I. ÚS/543/2015, ktorý sa zaoberal princípom dobrej viery účastníkov konania, resp. kúpnych zmlúv v súvislosti s nadobudnutím nehnuteľností. Žalovaný uviedol, že pokiaľ ide o spory bývalých vlastníkov nehnuteľností, a to manželov A. a manželov R., tak súd prvej inštancie najskôr vylúčil majetok z konkurznej podstaty úpadcu, avšak NS SR vec zrušil a vrátil na ďalšie konanie z dôvodu neplatnosti kúpnych zmlúv. Následne súd prvej inštancie opätovne rozhodol tak, že žaloby zamietol, avšak NS SR aj tieto rozhodnutia opätovne zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie z dôvodu, aby sa zaoberal dobromyseľnosťou nadobúdateľov, pričom odkázal na vyššie citovaný nález Ústavného súdu SR. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že uvedený nález sa viaže na skutkovo odlišné veci a že neplatnosť kúpnych zmlúv bola posudzovaná v nadväznosti na ust. § 19a ods. 2 až 4 zákona o veľkej privatizácii. K tvrdeniu o dobromyseľnosti žalobcov žalovaný predložil zápisnicu z pojednávania vo veci sp. zn. 10Cbi/32/2010 a poukázal na výsluch svedka Ing. F., predsedu predstavenstva Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, ktorý výsluch sa zaoberal kúpou štyroch miestností a následne darovaním bytu. Žalovaný poukázal na tretí odsek zápisnice a uviedol, že pokiaľ ide o dobromyseľnosť, túto treba vnímať komplexne, vzhľadom na príslušné ustanovenia OZ, kolíziu právnych noriem a dĺžku vydržacej doby 10 rokov, ktorá nebola zo strany žalobcov zachovaná, keďže predmetné nehnuteľnosti nadobudli v roku 2002. Žalovaný uviedol, že o nedobromyseľnosti žalobcov svedčí aj skutočnosť, že v kúpnej zmluve sa uvádza, že predmetom kúpy sú nebytové priestory, avšak pred uzavretím kúpnej zmluvy bol zabezpečený osobitný prístup k týmto priestorom. Celý postup pri nadobúdaní nehnuteľností, ktoré kupovali manželka A. a manželka R., bol dohodnutý vopred tak, že tieto priestory budú prevádzkané predsedom predstavenstva (Ing. Dvoran) na jeho blízke osoby.

6. Žalobcovia navrhli doplniť dokazovanie vypočutím svedkov p. A., p. R., JUDr. Z. M., pripojiť spis vedený pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 a prerušiť konanie v predmetnej veci do právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 8Cbi/27/2010. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcov na prerušenie konania do rozhodnutia veci vedenej pod sp. zn. 8Cbi/27/2010, pretože neboli splnené predpoklady na prerušenie konania v zmysle zákonného ustanovenia § 162 ods. 1 písm. a/ CSP, keďže rozhodnutie súdu v predmetnej veci nezávisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť súd. Pokiaľ žalobcovia žiadali prerušiť konanie do rozhodnutia veci vedenej pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 s tým, že sa má skúmať dobromyseľnosť právnych predchodcov žalobcov v súvislosti s nadobudnutím predmetných nehnuteľností, súd prvej inštancie uviedol, že túto otázku si môže ako predbežnú vyriešiť aj v tomto konaní a pokiaľ ide o otázky, ktoré sa javili súdu prvej inštancie v tejto veci spornými, a ktoré úzko súvisia aj s otázkami, ktoré sú spornými vo veci vedenej pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 (otázka platnosti započítania v súvislosti so súhlasom FNM SR z 31. 08. 2000 a otázka platnosti kúpnych zmlúv v nadväznosti na ust. § 19a ods. 1 až 4 zákona o veľkej privatizácii), tak tieto sporné otázky boli v posudzovanom prípade vyriešené rozhodnutím odvolacieho súdu v tejto veci. Súd prvej inštancie nepripustil doplnenie dokazovania vypočutím navrhnutých svedkov s poukazom na to, že navrhnutí svedkovia by ohľadom platnosti kúpnych zmlúv a platnosti započítania neuviedli nové skutočnosti, keďže všetky tieto skutočnosti boli ozrejmenej jednak v tomto konaní, ako aj v konaniach, ktoré im predchádzali a pokiaľ ide o otázku dobromyseľnosti kupujúcich, túto otázku si vie súd prvej inštancie vyriešiť aj bez toho, aby došlo k ich vypočutiu. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 185 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že súd rozhodne o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

7. Súd prvej inštancie k meritu veci uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že zmluvou č. 48/1992 z 27. februára 1992 došlo medzi FNM SR a úpadcom k prevodu vlastníckych práv k veciam, iným právam a iným majetkovým hodnotám, ktoré mali slúžiť k prevádzkovaniu podniku úpadcu. Písomnou žiadosťou z 28. 07. 2000 úpadca požiadal FNM SR o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti podniku, pričom žiadosť sa týkala aj predmetných nehnuteľností. FNM SR na základe žiadosti listom z 31. 08. 2000 udelil súhlas úpadcovi na odpredaj privatizovaného majetku a následne listom z 24. 01. 2001 udelil súhlas s uvoľnením záložných práv na nehnuteľnosti za podmienky, že výnos z tohto predaja, ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk, sa použije na úhradu záväzkov voči FNM SR. Kúpnu zmluvou z 12. 10. 2000 v znení dodatku č. 1 z 21. 11. 2000, uzavretou medzi úpadcom ako predávajúcim a manželmi A. a manželmi R. ako kupujúcimi, nadobudli títo kupujúci nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX a LV č. XXXX, pričom zmluvné strany sa dohodli, že kúpnu cenu zaplatia na účet súdnej exekútorky JUDr.

Šupovej. Dňa 21. 02. 2001 uzavreli úpadca, FNM SR a spoločnosť KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok, ktoré sa mali započítať do výšky, v akej sa kryli, t. j. v sume 11 801 460,-- Sk.

8. Žalobcovia ako kupujúci na základe zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nebytovým priestorom a kúpnej zmluvy o prevode stavby, uzavretej dňa 24. 06. 2002 nadobudli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX a stavbu - sklad, zapísanú na LV č. XXXX od manželov A. a manželov R. ako predávajúcich za kúpnu cenu 943 991,50 Sk a 30 320,-- Sk. Išlo o nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom privatizácie bývalého štátneho podniku, pôvodne pred privatizáciou zapísané na LV č. XXX a neskôr na LV č. XXXX kat. úz. N., Obec N..

9. Súd prvej inštancie opätovne poukázal na to, že ustanovenie § 19a ods. 1 až 4 zákona o veľkej privatizácii, ktoré bolo vložené do zákona č. 92/1991 Zb. s účinnosťou od 14. 09. 1995, je normou s charakterom nepravej retroaktivity, bez prechodných ustanovení a že pre platnosť prevodu sa vyžadovalo splnenie podmienok podľa ust. § 19a ods. 2 a 3 zákona o veľkej privatizácii, a to predchádzajúci súhlas fondu, ako aj použitie získaných prostriedkov dlžníka prednostne na úhradu záväzkov voči fondu.

10. Súd prvej inštancie uviedol, že úpadca v privatizačnej zmluve č. 48/1992 súhlasil s obmedzením nakladania s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. Účelom ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii bolo predovšetkým zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku fondu, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť finančné prostriedky, získané z tohto majetku, prednostne na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. V konaní nebolo sporné, že fond udelil súhlas na predaj viacerých nehnuteľností dňa 31. 08. 2000, okrem iných aj na predaj nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania. Keďže kúpna cena nebola podľa prísľubu obsiahnutého v písomnej žiadosti úpadcu o vyslovenie súhlasu na odpredaj časti majetku z 28. 07. 2000 poukázaná na účet fondu, ale bola poukázaná na účet súdnej exekútorky, nebolo naplnené ustanovenie § 19a zákona o veľkej privatizácii. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie dospel k názoru, že zmluva - vzhľadom na úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ust. § 19a ods. 2, 3 a 4 zákona o veľkej privatizácii, je neplatná. Súd prvej inštancie konštatoval, že je viazaný názorom odvolacieho súdu, ktorý vyslovil tento istý právny záver so zdôraznením, že porušením povinnosti zaplatiť finančné prostriedky na účet fondu došlo k podstatnému porušeniu zákona, a to konkrétne ust. § 19a zákona o veľkej privatizácii, pričom porušenie tejto povinnosti je sankcionované absolútnou neplatnosťou právneho úkonu s tým, že neplatnými sú aj všetky ďalšie prevody predmetných nehnuteľností.

11. Pokiaľ žalobcovia v predmetnej veci tvrdili, že splnenie povinnosti úpadcu voči fondu bolo zabezpečené na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 (ďalej aj „dohoda o vzájomnom započítaní“ alebo „dohoda“) súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že podľa čl. I bodu 1 dohody o vzájomnom započítaní sa fond a úpadca dohodli, že úpadca má pohľadávku voči spoločnosti KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o., ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy z 21. 02. 2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11 801 460,-- Sk. Podľa čl. I bodu 2 dohody úpadca postupuje túto svoju pohľadávku na fond. Predmetná zmluva o postúpení pohľadávky neobsahuje dohodu, že sa jedná o odplatné postúpenie pohľadávky. Nevyhnutnou súčasťou zmluvy o postúpení pohľadávky (ust. § 524 a nasl. O.Z.) je však dojednanie o tom, či ide o bezodplatný alebo odplatný prevod pohľadávky. V prípade odplaty musí byť vyjadrená aj cena za postúpenie pohľadávky. V opačnom prípade je zmluva o postúpení pohľadávky z dôvodu neurčitosti a možnosti obchádzania zákona neplatná v zmysle ust. § 37 a § 39 OZ. Podmienkou platného započítania tak nevyhnutne musí byť, že ide o vzájomné pohľadávky, pričom každá započítaná pohľadávka musí byť označená určito a zrozumiteľne. Neurčitosť pohľadávky v zmluve o jej započítaní vedie v zásade k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o započítaní.

12. Podľa článku I bodu 3 dohody o vzájomnom započítaní, fond má pohľadávku voči úpadcovi, ktorá pozostáva z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 24 954 000,-- Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 42/1992 z 27. 07. 1992, vrátane dodatku č. 1 z 29. 09. 1994. V článku I bode 4 dohody sa úpadca a fond dohodli, že započítajú pohľadávku fondu, vyplývajúcu z kúpnej zmluvy č. 42/1992 z 27. 07. 1992 voči pohľadávke úpadcu vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči KOVOSPOL NITRA spol. s r. o. Podľa čl. III dohody pohľadávky špecifikované v čl. I a čl. II sa započítavajú do výšky, v akej sa kryjú, t. j. v sume 11 801 460,-- Sk. Podľa názoru súdu prvej inštancie, v prejednávanej veci nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi fondom a

Vodohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra. Z článku I bodov 1 a 2 dohody o vzájomnom započítaní vyplýva, že Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, stratili postavenie veriteľa vo vzťahu k pohľadávke 11 801 460,-- Sk, pričom novým veriteľom tejto pohľadávky sa stal FNM SR. Nakoľko Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, nemali voči FNM SR v dohode uvedenú pohľadávku (naopak veriteľom tejto pohľadávky už bol bezodplatne FNM SR), podľa čl. I bodu 4 nemohlo dôjsť k platnému započítaniu. Predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vodohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra, preto nemohlo dôjsť k stretu vzájomných pohľadávok, ako ani k zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I bode 3 uvedenej dohody. Navyiac, pohľadávka započítavaná FNM SR, t. j. 24 954 000,-- Sk s príslušenstvom nie je určitá, pretože nie je zrejmé, z čoho sa skladá pohľadávka a príslušenstvo pohľadávky, aká je výška príslušenstva a spôsob jeho určenia. Každá započítavaná pohľadávka musí byť označená dostatočne určito tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou. Neurčitosť pohľadávky v zmluve o jej započítaní spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní podľa ust. § 37 OZ.

13. Vzhľadom k neplatnosti právnych úkonov, a to kúpnej zmluvy z 12. 10. 2000 v znení dodatku č. 1 k nej z 21. 11. 2000, uzavretej medzi úpadcom ako predávajúcim a manželmi A. a manželmi R., ktorí ako kupujúci nadobudli - každý v podiele 1 - nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX a na LV č. XXXX, nemohlo dôjsť následne dňa 24. 06. 2002 k platnému uzavretiu kúpnej zmluvy ani medzi žalobcami v tejto veci a ich právnymi predchodcami. Na návrh žalobcov sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou dobromyseľnosti žalobcov, ktorí sú vedení ako vlastníci predmetných nehnuteľností v katastri nehnuteľností, ako aj dobromyseľnosťou manželov A. a manželov R., od ktorých žalobcovia nadobudli predmetné nehnuteľnosti na základe uzavretej kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie poukázal na to, že slovenské právo je ovládané zásadou, podľa ktorej nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka nie je možné, pretože nikto nemôže previesť na druhého viac práv, než má on sám. Ak by sa prijal záver o možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka, s ohľadom na dobrú vieru, t. j. dobromyseľnosť nadobúdateľa, išlo by o opomenutie hmotnoprávnej úpravy, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, než má sám.

14. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva. Ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa prvý kupujúci vlastníkom predmetu predaja, a preto ten, kto ho kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva kupujúceho. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že boli pri kúpe predmetných nehnuteľností dobromyseľní a že je potrebné skúmať dobromyseľnosť aj predchádzajúcich vlastníkov predmetnej nehnuteľnosti, súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/96/1995, z ktorého vyplýva, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takýto právny úkon hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva. I keď v prípade neplatného právneho úkonu o prevode nehnuteľností prevedených ďalej na iných nadobúdateľov svedčí v prospech týchto ďalších nadobúdateľov modus, chýba im titulus. Dobrá viera týchto ďalších nadobúdateľov je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Dobrej viere ale súčasný právny poriadok žiadne iné právne následky nepriznáva. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi, nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľností účinne uplatňovať svoje absolútne právo. Inými slovami, pokiaľ zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má skutočnosť prevahu nad zápisom v katastri. V rovnakom právnom náhľade možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľností od toho, kto nie je (nebol) jej vlastníkom zotrúva aj odborná právnická literatúra, v ktorej sa uvádza to, že vo vzťahu k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého Občiansky zákonník de lege lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chybné vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Z hľadiska predvídateľnosti rozhodnutia súdnej moci je potrebné odmietnuť možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje.

15. Súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/223/2016, z ktorého vyplýva, že prijatie právneho názoru, v zmysle ktorého pri nadobudnutí vlastníckeho práva na prevádzané

nehnutelnosti má právotvorný účinok sama dobrá viera (bez ohľadu na dĺžku doby, po ktorú trvala) nadobúdateľa v to, že kupuje od vlastníka a že zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností zodpovedá právnemu stavu, by viedlo k nepoužiteľnosti, nepotrebnosti a zbytočnosti tých ustanovení právneho poriadku Slovenskej republiky o vydržaní, ktoré právnou relevanciu priznávajú až dobrej viere pretrvávajúcej po stanovenú vydržaciú dobu. Tento názor by bez adekvátneho legislatívneho podkladu negoval dosiaľ platnú a účinnú hmotnoprávnú úpravu a bez ďalšieho by povyšoval dobrú vieru a dobromyseľnosť nadobúdateľa nad zásadu „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľností ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri nehnuteľností, takéto právo svedčí. Súd prvej inštancie má však za to, že v danom prípade k takýmto okolnostiam nedošlo. Žalobcovia a ani pôvodní vlastníci predmetných nehnuteľností - manželia A. a manželia R. nespĺnili kritériá kladené na dobromyseľnosť nadobúdateľov. Súd prvej inštancie poukázal na to, že nevidí dôvod na odklon od ustálenej rozhodovacej praxe súdov. Okolnosti tohto konkrétneho prípadu nepovažuje za okolnosti hodné osobitného zreteľa, keďže žalobcovia nadobudli predmetné nehnuteľnosti na základe právnych úkonov, kde na začiatku bol pôvodným vlastníkom úpadca, ktorý ich nadobudol od fondu na základe privatizačnej zmluvy. Úpadca vedel o obmedzeniach a povinnostiach, ktoré platia pre nadobúdateľa majetku štátu podľa zákona o veľkej privatizácii a vedel, že v prípade, ak nebudú dodržané podmienky ustanovenia § 19a predmetného zákona, akýkoľvek predaj majetku bude neplatný.

16. K tvrdeniam žalobcov, že predpokladom povolenia vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností na základe zmluvy je splnenie zákonných podmienok podľa zákona č. 162/1992 Zb. o katastri nehnuteľností (ďalej aj „katastrálny zákon“) a že katastrálny úrad skúma splnenie zákonných podmienok na vklad do katastra nehnuteľností, súd uviedol, že podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona platí, že údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Za vlastníka je osoba zapísaná v katastri nehnuteľností považovaná len do momentu, než sa preukáže opak, t. j. než sa preukáže, že nejaká iná osoba je vlastníkom v zmysle platných právnych predpisov. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, že vylučovaciu žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. 255 ods.1 CSP a zásady úspechu v konaní.

17. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. 03. 2018, č. k. 6Cbi/32/2010-517, najvyšší súd napadnutým rozsudkom zo dňa 24. 09. 2019 odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odmietol, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že žalovaný má proti žalobcom 1/a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Odvolací súd v časti zamietnutí návrhu na prerušenie konania (subsumovaného do výroku rozsudku), odvolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol podľa ustanovenia § 386 písm. c/ CSP, pretože odvolanie proti uzneseniu súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nie je prípustné v zmysle ust. § 357 písm. a/ až písm. o/ CSP (procesne je prípustné len proti uzneseniu o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP a podľa § 164 CSP). Odvolací súd sa preto nezaoberal ani preskúmaním odvolacej námietky odvolateľov, ktorí tvrdili, že postupom súdu prvej inštancie, ktorý nevyhoviel ich návrhu na prerušenie konania do rozhodnutia iného sporu, v ktorom na strane žalobcov vystupujú manželia A. a manželia R. a v ktorom súd posudzuje ich dobromyseľnosť, došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

19. Odvolací súd ďalej vyslovil názor, že súd prvej inštancie procesne nepochybil, keď návrh žalobcov na výsluch svedkov p. A., p. R. a súdnej exekútorke JUDr. Šupovej zamietol. Vzhľadom na nesporne zistený skutkový stav by ich vypočutie - aj so zreteľom na uplynutie značného času (19 rokov) od uzavretia zmlúv o prevode s úpadcom a od úhrady kúpnej ceny na účet súdnej exekútorke JUDr. Šupovej - bolo podľa odvolacieho súdu nadbytočné, nevhodné a najmä nemajúce relevanciu pre meritórne rozhodnutie súdu, keďže relevantným pre rozhodnutie vo veci samej bolo právne posúdenie veci, s čím sa stotožnil aj odvolací súd. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd nenariadil odvolacie pojednávanie za účelom vypočutia žalobcami navrhnutých svedkov.

20. Odvolací súd vec preskúmal a stotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že keďže úpadca nadobudol predmetné nehnuteľnosti spolu s ďalším majetkom (jednalo sa o majetok štátu) v rámci tzv. veľkej privatizácie na základe privatizačnej zmluvy, na prevod predmetných nehnuteľností sa vzťahoval osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku

štátu na iné osoby. Odvolací súd zdôraznil, že účelom zákona č. 92/1991 Zb. (okrem iného) bolo zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny privatizovaného majetku Fondu národného majetku Slovenskej republiky, v dôsledku čoho nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť získané prostriedky z predaja tohto majetku prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu. Zákon č. 92/1991 Zb. ako „lex specialis“ špecificky a prísnejšie upravuje podmienky nakladania s privatizovaným majetkom, ako aj dôsledky takých dispozícií s týmto majetkom, ktoré sú v rozpore s citovaným zákonom, alebo ho obchádzajú. Zákonom č. 190/1995 Z. z. bol s účinnosťou od 14. septembra 1995 novelizovaný zákon č. 92/1991 Zb., pričom zákon bol doplnený aj o ustanovenie § 19a. Zákon č. 190/1995 Z. z. k článku I. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia upravujúce vzájomný vzťah skoršej a neskoršej právnej úpravy. Z dôvodovej správy zákona č. 190/1995 Z. z. vyplýva, že citované ustanovenie zabezpečuje určitú ingerenciu fondu vo vzťahu k privatizovanému majetku, patriacemu nadobúdateľovi privatizovaného majetku, ktorý ešte nesplatil celú kúpnu cenu.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôraznil, že spätná účinnosť zákonného ustanovenia § 19a sa viaže na dispozičné právo nadobúdateľa k privatizovanému majetku. V zmluve č. 48/1992 úpadca súhlasil s obmedzením dispozície s nehnuteľnosťami do splatenia kúpnej ceny. V posudzovanom prípade sa jedná o tzv. nepravú retroaktivitu, ktorej podstata spočíva v tom, že nová právna úprava uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých došlo podľa predchádzajúcej právnej normy k vzniku určitých právnych vzťahov, ktorých následky zostávajú zachované, avšak s účinnosťou do budúcnosti zavádza nový mechanizmus uplatnenia týchto práv, resp. povinností, t. j. určitú zmenu práv, resp. povinností, ktoré vznikli podľa predchádzajúcej (skoršej) právnej normy. Nepravá retroaktivita sa akceptuje (napr. rozhodnutie ÚS SR PL. ÚS 16/95) ako prípustný nástroj na dosiahnutie relevantných cieľov verejnej moci (akým je napr. aj zvýšená ochrana privatizovaného majetku). Odvolací súd poukázal aj na nálež ÚS SR sp. zn. III. ÚS 341/07, podľa ktorého ustanovenie čl. II ods. 2 Ústavy SR nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne postupoval, keď v posudzovanom prípade v zmysle ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. skúmal splnenie podmienok na prevod predmetných nehnuteľností, ktoré boli súčasťou privatizovaného majetku, ktorý úpadca nadobudol na základe privatizačnej zmluvy, pričom považoval za potrebné zdôrazniť, že k prevodu predmetných nehnuteľností na manželov A. a manželov R. došlo v roku 2000, t. j. cca 5 rokov od nadobudnutia účinnosti ustanovenia § 19a zákona č. 91/1992 Zb.

22. Odvolací súd uviedol, že z listu FNM SR z 31. augusta 2000 vyplýva, že fond udelil predchádzajúci písomný súhlas na predaj predmetných nehnuteľností za podmienky, že výnos z tohto predaja - podľa predložených znaleckých posudkov ohodnotený vo výške 4,8 mil. Sk - použije kupujúci na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR. K prevodu predmetných nehnuteľností úpadcu ako predávajúceho na manželov A. a manželov R. ako kupujúcich došlo na základe kúpnej zmluvy z 12. 10. 2000, pričom kúpna cena nebola zaplatená na účet fondu, ale na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej. Z uvedenej kúpnej zmluvy je zrejmé, že zmluvné strany si dohodli zaplatenie kúpnej ceny v rozpore s ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb., keďže sa dohodli na tom, že kúpna cena bude zaplatená na účet súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej, hoci z ust. § 19a ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. výslovne vyplýva, že ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku (resp. jeho časti) je povinný použiť takto získané finančné prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa ust. § 14.

23. Odvolací súd vyslovil názor, že ustanovenie § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. upravuje predchádzajúci písomný súhlas fondu na prevod privatizovaného majetku alebo jeho časti nadobúdateľom na inú osobu pred splatením celej kúpnej ceny nadobúdateľom privatizovaného majetku (ako tomu bolo aj v posudzovanom prípade). Zároveň stanovuje pre nadobúdateľa privatizovaného majetku povinnosť podať fondu písomnú žiadosť na nakladanie s privatizovaným majetkom, pričom ak nadobúdateľ privatizovaného majetku pri nakladaní s ním nedodrží stanovený postup, odsek 2 ustanovenia § 19a stanovuje, že prevod privatizovaného majetku (resp. jeho časti) alebo jeho vklad do obchodnej spoločnosti alebo jeho založenie v prospech tretích osôb, sú neplatné. Odsek 3 systematicky nadväzuje na odsek 2 a výslovne stanovuje, že ak fond vydá predchádzajúci písomný súhlas podľa odseku 2, nadobúdateľ privatizovaného majetku je povinný použiť takto získané prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej zmluvy podľa ust. § 14. V odseku 4, ktorý systematicky nadväzuje na odsek 3, je jednoznačne stanovené, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné. Teda, pokiaľ

FNM SR vydal predchádzajúci písomný súhlas podľa ust. § 19a ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb., tak nadobúdateľ privatizovaného majetku bol povinný použiť takto získané finančné prostriedky prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy a pokiaľ nadobúdateľ takto nepostupoval - konal v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 - jeho úkony vykonané v rozpore s týmito ustanoveniami a všetky na ne nadväzujúce úkony, sú neplatné. Pokiaľ by FNM SR vydal predchádzajúci písomný súhlas na prevod privatizovaného majetku a nadobúdateľ privatizovaného majetku by finančné prostriedky, získané z predaja privatizovaného majetku, nemusel použiť na úhradu svojich záväzkov voči fondu, tak - podľa názoru odvolacieho súdu - by takýto postup viedol k zmareniu účelu ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb., zavedeného zákonom č. 190/1995 Z. z., nakoľko by bolo na vôli nadobúdateľa privatizovaného majetku, či prostriedky, získané z predaja privatizovaného majetku alebo jeho časti, použije alebo nepoužije na úhradu svojich záväzkov z privatizačnej zmluvy voči fondu.

24. Odvolací súd konštatoval, že ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. je kogentným ustanovením, čo je zrejmé z formulácie znenia tohto ustanovenia, a preto povinnosti v ňom striktne stanovené nie je možné na základe vôle zmluvných strán meniť, resp. modifikovať dohodou strán v zmluve. Ak by tomu tak bolo a zmluvné strany by si podľa vlastnej ľubovôle modifikovali povinnosti stanovené v citovanom ustanovení, citované ustanovenie by sa stalo obsolétnym a nesplnilo by zámer sledovaný zákonodarcom pri jeho zavedení do zákona č. 92/1991 Zb. jeho novelou, účinnou od 14. septembra 1995.

25. Z ustanovenia § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb., (ako zákona „lex specialis“ vo vzťahu k Občianskemu zákonníku ako všeobecnému právnomu predpisu) podľa odvolacieho súdu vyplýva, že úkony vykonané nadobúdateľom v rozpore s ustanoveniami odsekov 2 a 3 a všetky na ne nadväzujúce úkony sú neplatné. Jedná sa o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, hoci zákon používa len termín „neplatnosť“, pretože ak nejaká vada právneho úkonu je sankcionovaná neplatnosťou a nejedná sa o niektorý z prípadov relatívnej neplatnosti, ide o absolútne neplatný právny úkon a na takúto neplatnosť súd prihliada ex offio (z úradnej povinnosti), pričom absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona a pôsobí zásadne od začiatku (ex tunc), teda od okamihu vzniku právneho úkonu. Ak právny úkon svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu (týmto zákonom sa myslí nielen Občiansky zákonník, ale napr. aj zákon č. 92/1991 Zb.), ide o absolútne neplatný právny úkon. Pokiaľ úpadca (nadobúdateľ privatizovaného majetku) pri prevode (predaji) predmetných nehnuteľností (časti ním privatizovaného majetku) postupoval v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. - keďže finančné prostriedky, ktoré získal za predaj nehnuteľností od manželov A. a manželov R. (kúpne ceny) nepoužil prednostne na úhradu svojich záväzkov voči fondu - tak prevod nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy z 12. 10. 2000 v znení dodatku č. 1 z 21. 11. 2000 medzi úpadcom a manželmi Bickovými a manželmi Lörincovými, ako aj na následne nadväzujúci právny úkon - prevod predmetných nehnuteľností na žalobcov 1/ a 2/ na základe zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nebytovým priestorom a prevode stavby z 24. 06. 2002, treba aj podľa odvolacieho súdu považovať za absolútne neplatné právne úkony v zmysle ust. § 19a ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. (tak, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie).

26. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku odvolateľov, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 boli finančné prostriedky, získané z predaja predmetných nehnuteľností, použité na úhradu záväzkov úpadcu voči fondu, keďže fond dal úpadcovi súhlas na odpredaj majetku v sume minimálne 4,8 mil. Sk, pričom fondu bolo uhradených až 11,8 mil. Sk (jednalo sa o postúpenie pohľadávky na zaplatenie kúpnej ceny z úpadcu na fond a následne započítanie záväzku fondu voči KOVOSPOL NITRA spol. s r. o.).

27. Odvolací súd poukázal na to, že dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok bola uzavretá dňa 21. 02. 2001 medzi FNM SR, KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. a Vodohospodárske stavby, a. s. Nitra. Z článku I. bodu 1. dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, majú pohľadávku voči KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o., ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy z 21. 02. 2001, ktorou boli tejto spoločnosti odpredané nehnuteľnosti za kúpnu cenu 11 801 460,-- Sk. Z článku I. bodu 2 uvedenej dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, postupujú túto svoju pohľadávku na Fond národného majetku Slovenskej republiky. Z článku I. bodu 3 dohody ďalej vyplýva, že FNM SR má pohľadávku voči Vodohospodárskym stavbám, a. s., Nitra, pozostávajúcu z nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 24 954 000,-- Sk a príslušenstva, ktorá vyplýva z kúpnej zmluvy o predaji podniku č. 42/1992 z 27. 07. 1992, vrátane dodatku č. 1 z 29. 09. 1994. Z článku I. bodu 4 dohody vyplýva, že Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra a FNM SR sa vzájomne dohodli, že započítajú pohľadávku FNM

SR vyplývajúcu z kúpnej zmluvy č. 42/1992 z 27. 07. 1992 voči pohľadávke Vódohospodárskych stavieb, a. s., Nitra, vyplývajúcej z postúpenej pohľadávky voči KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. Z článku II. bodu 1 ďalej vyplýva, že KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o., má pohľadávku voči FNM SR vo výške 11 801 460,-- Sk z titulu náhrady škody, ktorá vznikla KOVOSPOL-u NITRA, spol. s r. o., v dôsledku neplatného odstúpenia FNM SR od zmluvy o predaji podniku, uzavretej medzi FNM SR a Oprea s. r. o. Nitra, čím sa stala absolútne neplatnou ich kúpna zmluva č. 1718/97, uzavretá medzi FNM SR a KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. Z článku II. bodu 2 vyplýva, že FNM SR má pohľadávku z nezaplatenej kúpnej ceny, ktorá vyplýva zo zmluvy o predaji nehnuteľností medzi Vódohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra a KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. Z článku II. bodu 3 dohody ďalej vyplýva, že FNM SR a KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. sa dohodli na vzájomnom započítaní pohľadávok špecifikovaných v bode 1 a 2 tohto článku ku dňu podpísania tejto dohody. Z článku III vyplýva, že pohľadávky špecifikované v článku I. a II. sa započítavajú do výšky, v akej sa kryjú, t. j. v sume 11 801 460,-- Sk.

28. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 nedošlo k platnému započítaniu pohľadávok medzi Fondom národného majetku Slovenskej republiky a Vódohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra. Z článku I. bodov 1 a 2 dohody vyplýva, že Vódohospodárske stavby, a. s., Nitra, svoju pohľadávku voči KOVOSPOL-u NITRA spol. s r. o., titulom zaplatenia kúpnej ceny v sume 11 801 460,-- Sk a vyplývajúcu z kúpnej zmluvy z 21. 02. 2001 (táto zmluva bola uzavretá medzi predávajúcim Vódohospodárske stavby, a. s. Nitra a kupujúcim KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. - poznámka odvolacieho súdu) postúpili Fondu národného majetku Slovenskej republiky, ktorý sa stal novým veriteľom tejto pohľadávky. Keďže Vódohospodárske stavby, a. s., Nitra, nemali voči Fondu národného majetku Slovenskej republiky v dohode uvedenú pohľadávku (veriteľom tejto pohľadávky bol FNM SR), tak v zmysle článku I. bodu 4 dohody nemohlo dôjsť k platnému započítaniu pohľadávok medzi FNM SR a Vódohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra. Nakoľko predmetom dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vódohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra, nemohlo dôjsť ani k stretu vzájomných pohľadávok a zániku pohľadávky FNM SR, špecifikovanej v článku I bode 3 tejto dohody „vo výške Sk 24 954 000,-- Sk a príslušenstva“, ktorej výška je neurčitá, keďže nie je zrejmé, o aké príslušenstvo sa jedná, a teda v tejto časti je pohľadávka neurčitá, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy o započítaní (ust. § 37 OZ). Odvolací súd sa preto nestotožnil s tvrdením odvolateľov, že na základe dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 došlo k úhrade záväzku úpadcu voči FNM SR formou započítania pohľadávok v zmysle ust. § 364 Obch. zák. a ust. § 580 OZ. Súd prvej inštancie (v súlade s právnym názorom vysloveným v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 2Obo/76/2012, 2Obo/6/2013 a 4Obo/65/2012, vydaných v skutkovo a právne obdobných právnych veciach) dospel preto podľa odvolacieho súdu k správne právnemu záveru, že na základe vyššie uvedenej dohody o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001, uzavretej medzi FNM SR, spoločnosťou KOVOSPOL NITRA, spol. s r. o. a úpadcom nedošlo k stretu vzájomných pohľadávok, a teda ani k zániku pohľadávky FNM SR špecifikovanej v článku I. bode 3 uvedenej dohody, pretože predmetom uvedenej dohody neboli vzájomné pohľadávky medzi FNM SR a Vódohospodárskymi stavbami, a. s., Nitra.

29. S poukazom na to, že úpadca pri prevode predmetných nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy z 12. 10. 2000 v znení dodatku č. 1 z 21. 11. 2000 nepoužil finančné prostriedky, získané z predaja predmetných nehnuteľností, prednostne na úhradu svojich záväzkov voči FNM SR v zmysle uzavretej privatizačnej zmluvy, úkony vykonané úpadcom v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. sú podľa odvolacieho súdu neplatné v zmysle ust. § 19a ods. 4 citovaného zákona, rovnako ako naň nadväzujúci právny úkon - uzavretie zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nebytovým priestorom a kúpnej zmluvy o prevode stavby z 24. júna 2002, ktorou nadobudli predmetné nehnuteľnosti od manželov A. a manželov R. ako predávajúcich žalobcovia 1/ a 2/ ako kupujúci. Odvolací súd konštatoval, že vlastnícke právo k vylučovaným nehnuteľnostiam žalobcovia doložili neplatným právnym titulom, v dôsledku čoho súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobu o vylúčenie predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu zamietol.

30. Odvolací súd ďalej k námietke odvolateľov s poukazom na to, že pri nadobudnutí predmetných nehnuteľností boli dobromyseľní, rovnako ako manželia Bickoví a manželia Lörincoví, od ktorých predmetné nehnuteľnosti nadobudli uviedol, že túto námietku odvolatelia uplatnili už v rámci konania na

súde prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie sa uvedenou námietkou aj zaoberal a v odôvodnení svojho rozsudku vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru, že v okolnostiach konkrétneho prípadu nepovažoval žalobcov a ani ich vlastníckych predchodcov manželov A. a manželov R. za dobromyseľných pri nadobudnutí predmetných nehnuteľností. Poukázal na to, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takýto právny úkon hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobuje právne následky ani v prípade, ak na jeho základe bolo rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Údaje z katastra, medzi ktoré patria aj údaje o právach k nehnuteľnostiam a údaje o vlastníkovi, treba považovať za hodnoverné a záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak. Ide o právnu domnienku, ktorá pripúšťa dôkaz opaku a súd ju považuje za preukázanú len vtedy, pokiaľ v konaní nevyjde najavo opak. Teda, zápis vkladu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností platí a je záväzný pre každého, pokiaľ sa nepreukáže opak, pričom samotný zápis v katastri nehnuteľností nezakladá právny stav vlastníctva. I keď v prípade absolútne neplatného právneho úkonu o prevode nehnuteľností, prevedených ďalej na iných nadobúdateľov (žalobcov 1/ a 2/) svedčí v prospech týchto ďalších nadobúdateľov modus, chýba im titulus. Dobrá viera týchto ďalších nadobúdateľov je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa, pričom žiadne iné právne následky im právny poriadok nepriznáva. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi - držiteľovi však nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne vlastnícke právo. Občianske právo hmotné je ovládané zásadou, podľa ktorej nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka nie je možné, pretože nikto nemôže previesť na druhého viac práv, než má on sám. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľností ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (viď uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/71/2011 z 27. 02. 2013). V danom prípade k takýmto okolnostiam nedošlo. Žalobcovia a ani pôvodní vlastníci predmetných nehnuteľností - manželia A. a manželia R., nespĺnili kritéria kladené na dobromyseľnosť nadobúdateľov. Okolnosti tohto konkrétneho prípadu súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd nepovažoval za okolnosti hodné osobitného zreteľa, keďže žalobcovia nadobudli predmetné nehnuteľnosti na základe právnych úkonov, pričom na začiatku bol pôvodným vlastníkom úpadca, ktorý ich nadobudol od Fondu národného majetku Slovenskej republiky na základe privatizačnej zmluvy. Úpadca vedel o obmedzeniach a povinnostiach, ktoré platia pre nadobúdateľa majetku štátu podľa zákona o veľkej privatizácii a vedel, že v prípade, ak nebudú dodržané podmienky ustanovenia § 19a predmetného zákona, dôsledkom bude absolútna neplatnosť právneho úkonu, týkajúca sa privatizovaného majetku. K námietke - že pri nadobudnutí vlastníckeho práva od úpadcu boli ich prví nadobúdatelia dobromyseľní, pretože boli presvedčení, že k úhrade kúpnej ceny došlo započítaním príslušných pohľadávok a že k prevodu nehnuteľností došlo v súlade s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb. - odvolací súd uviedol, že zákon č. 92/1991 Zb. nestanovuje žiadnu výnimku z absolútnej neplatnosti právneho úkonu v prípade odvolávania sa kupujúceho na jeho dobromyseľnosť vo vzťahu k nadobudnutiu sprivatizovaného majetku v rozpore s týmto zákonom. Ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. bolo zavedené do tohto zákona s účinnosťou od 14.09.1995 zákonom č. 190/1995 Z. z., pričom zákon č. 190/1995 Z. z. bol riadne zverejnený v Zbierke zákonov, preto platí, že ustanovenie § 19a bolo, resp. muselo byť známe úpadcovi ako ich vlastníkovi, ako aj fyzickým osobám, ktoré uzavreli kúpne zmluvy o prevode predmetných nehnuteľností s úpadcom a títo si preto mali preveriť splnenie podmienok v zmysle ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb. Odvolací súd dodal, že nemá dôvod odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej v prípade absolútnej neplatnosti právneho úkonu (prevodná zmluva) sa nadobúdateľ nemôže dovolávať ochrany nadobudnutého vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru, pretože takéto vlastnícke právo vôbec nevzniklo. Dobromyseľnosť prevodu predmetných nehnuteľností z manželov A. a manželov R. na žalobcov spochybňuje tá skutočnosť, že predsedom predstavenstva úpadcu bol Ing. H. F., ktorý v mene úpadcu uzavrel zmluvu s manželmi A. a manželmi R., ktorí následne predmetné nehnuteľnosti previedli zmluvou na žalobcu 1/, ktorý je synom predsedu predstavenstva úpadcu Ing. H. F. a svokrom žalobkyne 2/, ktorá je manželkou žalobcu 1/.

31. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ďalej upriamil pozornosť na to, že obdobné skutkové a právne okolnosti ohľadom nadobudnutia nehnuteľností od úpadcu, ktoré boli súčasťou privatizovaného majetku úpadcu, boli predmetom viacerých súdnych konaní, pričom odvolací súd sa stotožňuje s právnymi závermi, ku ktorým dospeli v obdobných právnych a skutkových veciach viaceré

odvolacie senáty NS SR (napr. rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo/23/2012 zo 17. 12. 2013, rozsudok sp. zn. 4Obo/66/2012 zo 17. 12. 2013, uznesenie sp. zn. 2Obo/66/2012 z 26. 02. 2014, uznesenie sp. zn. 2Obo/76/2012 z 26. 02. 2014, uznesenie sp. zn. 2Obo/6/2013 z 26. 02. 2014, uznesenie sp. zn. 3Obo/44/2012 z 25. 06. 2014, rozsudok sp. zn. 1Obo/6/2017 z 18. 10. 2017), rozhodnutiami ktorých boli žaloby o vylúčenie nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu zamietnuté z dôvodu, že prevody nehnuteľností boli úpadcom vykonané v rozpore s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., pričom pokiaľ bola posudzovaná dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001, sudy dospeli k rovnakému záveru, že na jej základe nedošlo k zániku pohľadávky FNM SR voči úpadcovi. Odchylné rozhodnutie predstavuje rozsudok NS SR sp. zn. 5Obo/44/2013 z 18. 09. 2014, ktorým odvolací súd (v poradí druhým rozsudkom) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 6Cbi/31/2010 z 12. 07. 2013, ktorým súd prvej inštancie sporné nehnuteľnosti vylúčil zo súpisu majetku konkurznej podstaty úpadcu. V rozsudku sp. zn. 5Obo/44/2013 odvolací súd považoval za platný právny úkon kúpnu zmluvu uzavretú medzi kupujúcim a predávajúcim - úpadcom a dohodu o vzájomnom započítaní pohľadávok z 21. 02. 2001 považoval za úkon, na základe ktorého došlo k platnému započítaniu vzájomných pohľadávok. Odvolací súd v posudzovanom prípade, po preskúmaní konkrétnych okolností predmetnej veci, sa stotožnil s právnymi závermi, ku ktorým dospeli v obdobných právnych veciach senáty 1Obo, 2Obo, 3Obo a 4Obo.

32. Pre úplnosť odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že dovolanie žalovaného, podané proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Cbi/28/2010 zo 16. decembra 2015 v spojení s rozsudkom NS SR sp. zn. 3Obo/3/2016 z 18. mája 2016, bolo odmietnuté dovolacím súdom z dôvodu jeho procesnej neprípustnosti a dovolací súd sa nezaoberal vecným preskúmaním veci. Uznesením sp. zn. 2Obo/6/2013 z 27. 09. 2015 NS SR (ako súd odvolací) v právnej veci žalobcov W. A. s manželkou a Ing. R. R. s manželkou, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 8Cbi/27/2010 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žalovanému správcovi uložená povinnosť vylúčiť z konkurznej podstaty úpadcu sporné nehnuteľnosti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V uvedenej právnej veci Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 8Cbi/27/2010 z 08. 03. 2016 žalobu zamietol, pričom NS SR uznesením sp. zn. 2Obo/20/2016 z 30. 11. 2017 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že má skúmať dobromyseľnosť žalobcov pri nadobudnutí sporných nehnuteľností. Odvolací súd zistil, že následne, v poradí tretím rozsudkom sp. zn. 8Cbi/27/2010 zo 07. 11. 2018 Krajský súd v Bratislave žalobu o vylúčenie sporných nehnuteľností zamietol, pričom na základe podaného odvolania sa vec t. č. nachádza na odvolacom súde.

33. Odvolací súd preto potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p.

34. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/ (č. l. 603 spisu), ktorí dovolanie odôvodnili § 420 písm. f/ C. s. p. teda tým, že sudy nesprávnym procesným postupom znemožnili strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Žalobcovia v podanom dovolaní uviedli, že konajúce sudy sa v rámci výkonu svojej činnosti odmietli zaoberať dokazovaním ohľadne otázky dobromyseľnosti pôvodných kupujúcich, ktorej realizácia bola v konaní možná (viacrát aj navrhnutá) základným elementárnym spôsobom vykonania dokazovania - výsluchom navrhnutých svedkov. Otázka dobromyseľnosti pritom podľa dovolateľov predstavovala otázku, ktorej vyriešenie malo nezastupiteľnú úlohu pri naplnení základného parametru súdnych rozhodnutí - požiadavky spravodlivosti. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je totiž jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty, od ktorého sa odvíjajú všetky princípy právneho štátu (I. ÚS 549/2015).

36. Žalobcovia uviedli, že ich dobromyseľnosť (keďže sú vedení ako vlastníci sporných nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX), sa mala odvodzovať od konania ich právnych predchodcov - manželov A. a R., ktorí tieto nehnuteľnosti nadobudli od úpadcu spoločnosti Vodohospodárske stavby, a. s., Nitra, na základe kúpnej zmluvy zo dňa 12. 10. 2000. Pri elementárnom pohľade na vec je tak možné podľa dovolateľov konštatovať, že ich návrh na vykonanie dokazovania (výsluch svedkov a pripojenie súdneho spisu) bol vzhľadom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015 relevantným návrhom, bez ktorého bolo len ťažko možné spoľahlivo bez akýchkoľvek pochybností posúdiť celkovú dobromyseľnosť žalobcov a ich právnych predchodcov. Súd v tomto prípade podľa dovolateľov zvolil maximálne formalistický postup, keď sa uspokojil z vlastným

posúdením výsledkov doterajšieho dokazovania a rozhodol na základe založených listinných dôkazov.

37. Formalistickosť napadnutého rozhodnutia najlepšie má dokresľovať vyjadrenie v bode 48. napadnutého rozhodnutia, ktoré hovorí, že „zákon č. 82/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov nestanovuje žiadnu výnimku z absolútnej neplatnosti právneho úkonu v prípade odvolávania sa kupujúceho na jeho dobromyseľnosť vo vzťahu k nadobudnutiu sprivatizovaného majetku v rozpore s cit. zákonom.“ Takýto postup súdu je podľa názoru dovolateľov v rozpore s ustálenou ústavnou judikatúrou sudov.

38. Dovolatelia osobitne poukázali a nezameniteľnú dôležitosť výsluchu súdnej exekútorky JUDr. Edity Šupovej, ktorá t. č. realizovala exekúciu proti povinného - úpadcu spoločnosti Vodohospodárske stavby, a. s., Manželia A. a R. ako prvotní nadobúdatelia podľa žalobcov nepochybne vedeli, že na predmet prevodu vlastníckeho práva je vedená exekúcia. Súdna exekútorka ich totiž upozornila, že kúpnu cenu je potrebné uhradiť na jej účet, nakoľko každý iný spôsob úhrady kúpnej ceny bude protizákonný. Nakoľko úmyslom predchádzajúcich vlastníkov bolo previesť vlastnícke právo na ďalších nadobúdateľov bez vád a v súlade s platnou právnou úpravou, t. j. dobromyseľne, pokyny súdnej exekútorky splnili. Túto skutočnosť tak, ako aj ostatné sa však skrz formalistický postup súdov nepodarilo v konaní zistiť. Takýto postup preto považujú dovolatelia za zasiahnutie do ich práv na spravodlivý súdny proces.

39. Dovolatelia majú za to, že vo veci konajúce súdy bez žiadneho racionálneho podkladu odmietli vykonať navrhované dôkazy, ktorými mohli prísť k objasneniu pre merito veci rozhodujúcich skutočností, čím prišlo k porušeniu práva navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj k porušeniu kontradiktórnosti konania. Všetky tieto skutočnosti preto podľa dovolateľov zakladajú dovolací dôvod v zmysle ust. § 420 písm. f/ C. s. p.

40. Žalobcovia preto navrhujú, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

41. Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že s dovolaním žalobcov 1/ a 2/ nesúhlasí, nakoľko konajúce súdy sa dostatočne zaoberali skutočnosťami, ktoré vyšli v konaní najavo, vykonali správne dokazovanie a právne posúdenie, kedy vo veci aj správne rozhodli. Preto žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odmietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

42. K otázke nevykonania dôkazov poukázal žalovaný na početnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Žalovaný dodal, že súd prvej inštancie v rozsudku s odkazom na odbornú právnickú literatúru a platnú právnú úpravu nadobúdania vlastníctva uviedol, že ani dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chybné vecné oprávnenie právneho predchodcu kupujúceho (bod 73. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Bratislave). Krajský súd v Bratislave sa následne podľa žalovaného dostatočne jasne vyjadril aj k tvrdenej dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcov a samotných žalobcov (bod 74. odôvodnenia rozsudku Krajského súdu) pričom dospel k záveru, že nevidí dôvody na odklon od rozhodovacej praxe súdov, keď okolnosti tohto konkrétneho prípadu nepovažuje za okolnosti hodné osobitného zreteľa. Otázku dobrej viery teda konajúci súd posúdil na základe v konaní preukázaných skutkových okolností, listinných dôkazov, vypočutia žalobcov a výsluchov svedkov, ktoré sú vo svojich súvislostiach tak zásadné, že objektívne vylučujú dobromyseľnosť pri nadobúdaní sporných nehnuteľností nielen kupujúcich v prvom rade manželov A. a R., ale ani žalobcov. K námietke žalobcov, že boli dobromyseľní pri nadobúdaní sporných nehnuteľností, ďalej zaujal jednoznačné a dostatočne určité stanovisko aj odvolací súd v bode 48. napadnutého rozsudku.

43. Z vyššie uvedeného je podľa žalovaného zrejmé, že ak sa Krajský súd v Bratislave, ako aj Najvyšší súd SR námietkami o dobrej viere nadobúdateľov zaoberali, posúdili tieto námietky a odmietli ich ako nedôvodné, nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcov ako účastníka konania na spravodlivý súdny proces. Žalovaný dodal, že v priebehu sporu bolo preukázané, že nadobúdatelia manželia A. a R. neboli dobromyseľní, keď uzatvorili kúpnu zmluvu počas exekúcie, kúpnu cenu uhradili súdnej exekútorky, obratom predali časť nehnuteľností otcovi žalobcu 1/, ktorý kúpnu zmluvu podpisoval najskôr za predávajúceho a časť nehnuteľností predali samotným žalobcom. Preto podľa žalovaného nie sú splnené nielen podmienky, na ktoré odkazuje nález Ústavného súdu č. k. I. ÚS 549/2015-33 (prejednávaná vec nie je skutkovo podobným prípadom), ale samotné individuálne okolnosti spojené s nadobudnutím nehnuteľností kupujúcimi v prvom poradí a následne žalobcami dobrú vieru vylučujú. Žalovaný zdôraznil, že zrušenie právoplatného rozsudku musí byť výnimkou, ktorá nastúpi v prípade, ak je

potrebné odstrániť mimoriadne excesy v právoplatnom rozhodnutí. Vadou zmätočnosti trpí len také rozhodnutie, ktoré sa prieči základným zásadám civilného sporového procesu.

44. Podľa názoru žalovaného, postup Krajského súdu v Bratislave nezakladá žiadne pochybnosti o porušení práva na spravodlivé súdne konanie; ak nie je postihnutý vadou zmätočnosti procesný postup prvoinštančného súdu, nemôže byť z rovnakého dôvodu postihnutý vadou zmätočnosti ani procesný postup odvolacieho súdu len preto, že odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ nevyhovelo, ale právne závery, vyslovené k otázke dobromyseľnosti súdom prvej inštancie ešte doplnil.

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov 1/ a 2/ treba odmietnuť.

46. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

47. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

48. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

49. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

50. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

51. V posudzovanom prípade dovolateľa vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videli dovolatelia v tom, že vo veci konajúce súdy bez racionálneho podkladu odmietli vykonať nimi navrhované dôkazy (výsluch svedkov a následné posudzovanie dobromyseľnosti manželov A. a manželov R.), ktorými mohlo prísť k objasneniu pre merito veci rozhodujúcich skutočností, čím prišlo k porušeniu práva navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj k porušeniu kontradiktórnosti konania.

52. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p.

sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

53. Dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí aj § 243a ods. 2 druhá veta O. s. p., ktorý upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 07. 11. 2013, sp. zn. 5Cdo/275/2013). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

54. Podľa § 185 ods. 1 C. s. p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C. s. p.).

55. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C. s. p.).

56. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C. s. p.).

57. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C. s. p.).

58. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení.“

59. Procesný nedostatok týkajúci sa dokazovania dobromyseľnosti žalobcova 1/ a 2/ tvrdili aj v odvolaní, kedy odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie sa uvedenou námietkou zaoberal a v odôvodnení svojho rozsudku vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru, že v okolnostiach konkrétneho

prípade nepovažoval žalobcov a ani ich vlastníckych predchodcov manželov A. a manželov R. za dobromyseľných pri nadobudnutí predmetných nehnuteľností. Súdny konštatoval, že na posudzovanie dobromyseľnosti manželov A. a manželov R. pri uzatváraní kúpnej zmluvy s úpadcom nie je splnený základný predpoklad, a to nadobudnutie nehnuteľnosti od nevlastníka. Manželia A. a manželia R. totiž uzavreli kúpnu zmluvu s úpadcom ako vlastníkom nehnuteľností, a preto akékoľvek posudzovanie dobromyseľnosti je v ich prípade irelevantné. Vo vzťahu k dobromyseľnosti samotných žalobcov uviedol, že v posudzovanom prípade je akákoľvek objektívna dobromyseľnosť vylúčená vzhľadom na vzťah žalobcov ako blízkych osôb k predsedovi predstavenstva úpadcu (Ing. František Dvoran), ktorý osobne podpísal všetky kúpne zmluvy, ktorými previedol nehnuteľnosti úpadcu na tretie osoby. Odvolací súd poukázal na to, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takéto právny úkon hľadí tak, ako keby nebol nikdy urobený. Údaje z katastra, medzi ktoré patria aj údaje o právach k nehnuteľnostiam a údaje o vlastníkovi, treba považovať za hodnoverné a záväzné, pokiaľ sa nepreukáže opak. Žalobcovia a ani pôvodní vlastníci predmetných nehnuteľností - manželia A. a manželia R., nespĺnili kritéria kladené na dobromyseľnosť nadobúdateľov. K námietke, že pri nadobudnutí vlastníckeho práva od úpadcu boli ich prví nadobúdatelia dobromyseľní, pretože boli presvedčení, že k úhrade kúpnej ceny došlo započítaním príslušných pohľadávok a že k prevodu nehnuteľností došlo v súlade s ust. § 19a zákona č. 92/1991 Zb., odvolací súd uviedol, že zákon č. 92/1991 Zb. nestanovuje žiadnu výnimku z absolútnej neplatnosti právneho úkonu v prípade odvolávania sa kupujúceho na jeho dobromyseľnosť vo vzťahu k nadobudnutiu sprivatizovaného majetku v rozpore s týmto zákonom. Odvolací súd zdôraznil, že ustanovenie § 19a zákona č. 92/1991 Zb. bolo, resp. muselo byť známe úpadcovi ako ich vlastníkovi, ako aj fyzickým osobám, ktoré uzavreli kúpne zmluvy o prevode predmetných nehnuteľností s úpadcom a títo si preto mali preveriť splnenie podmienok v zmysle ustanovenia § 19a zákona č. 92/1991 Zb. Odvolací súd dodal, že nemá dôvod odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, v zmysle ktorej v prípade absolútnej neplatnosti právneho úkonu (prevodná zmluva) sa nadobúdateľ nemôže dovoliavať ochrany nadobudnutého vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru, pretože takéto vlastnícke právo vôbec nevzniklo. Dobromyseľnosť prevodu predmetných nehnuteľností z manželov Bickových a manželov Lörincových na žalobcov podľa odvolacieho súdu spochybňuje aj tá skutočnosť, že predsedom predstavenstva úpadcu bol Ing. František Dvoran, ktorý v mene úpadcu uzavrel zmluvu s manželmi Bickovými a manželmi Lörincovými, ktorí následne predmetné nehnuteľnosti previedli zmluvou na žalobcu 1/, ktorý je synom predsedu predstavenstva úpadcu Ing. Františka Dvorana a svokrom žalobkyne 2/, ktorá je manželkou žalobcu 1/.

60. Odvolací súd ďalej vyslovil názor, že súd prvej inštancie procesne nepochybil, keď návrh žalobcov na výsluch svedkov p. A., p. R. a súdnej exekútorky JUDr. Šupovej zamietol. Vzhľadom na nesporné zistený skutkový stav by ich vypočutie - aj so zreteľom na uplynutie značného času (19 rokov) od uzavretia zmlúv o prevode s úpadcom a od úhrady kúpnej ceny na účet súdnej exekútorky JUDr. Šupovej - bolo podľa odvolacieho súdu nadbytočné, neehospodárne a najmä nemajúce relevanciu pre meritorne rozhodnutie súdu, keďže relevantným pre rozhodnutie vo veci samej bolo právne posúdenie veci, s čím sa stotožnil aj odvolací súd. Z uvedeného dôvodu preto ani odvolací súd nenariadil odvolacie pojednávanie za účelom vypočutia žalobcami navrhnutých svedkov.

61. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalobcom 1/ a 2/, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

62. Pre úplnosť považuje dovolací súd za potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. apríla 2021, sp. zn. 1VOBdo/2/2020, uverejnené ako judikát č. 56 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. V zmysle tohto rozhodnutia „na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností. III. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených

prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje. IV. Ustanoveniu § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré upravuje hodnovernosť údajov katastra, nezodpovedá výklad, podľa ktorého už len sama evidencia vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti zakladá dobrú vieru evidovaného vlastníka v to, že je vlastník.“ Závery tohto judikátu sú plne aplikovateľné na prejednávaný spor, keďže sa ho aj priamo dotýkajú.

63. Dovolatelia po uplynutí dovolacej lehoty doplnili dôvody svojho dovolania aj poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 02. 2021, sp. zn. 2ObdoV/9/2020. Keďže doplnenie dovolania bolo podané po dovolacej lehote, najvyšší súd s poukazom na § 430 C. s. p. na toto doplnenie neprihliadol. Dovolací súd navyše dodáva, že uvedené uznesenie bolo vydané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, z ktorého dovolacieho dôvodu dovolatelia v predmetnej veci dovolanie nepodali.

64. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcov 1/ a 2/ vyvodená podľa § 420 písm. f/ C. s. p., nie je procesne daná, preto ich dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

65. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

66. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 5:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.